

**НАЧАЛЬНИК ШТАБУ - ПЕРШИЙ ЗАСТУПНИК
КОМАНДУВАЧА СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ**

НЕВІДКЛАДНО

До: ГШ ЗСУ № 32632/с від 10.12.2018

генерал-лейтенанту ПAVЛЮКУ О.О.
генерал-лейтенанту КРАСНООКУ О.Ф.
генерал-лейтенанту КРАВЧЕНКУ В.А.
генерал-майору ВИШНІВСЬКОМУ О.В.
начальникам родів (спеціальних) військ, управлінь,
окремих відділів та служб
командирам ЧБП КСВ ЗСУ

Для керівництва та врахування в роботі.

Генерал-лейтенант

І.А.ДОВГАНЬ

“ 12.” грудня 2018 року

№ 39465

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ
УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ
УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛУ
ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Код ЄДРПОУ 22990992

11 грудня 2018 року

№ 321/7619

0108, м. Київ, 102
Поліграфічний цр. 6

Командувачам видів Збройних Сил України, командувачам Десантно-штурмових військ, Сил спеціальних операцій Збройних Сил України, начальникам Об'єднаного оперативного штабу, Озброєння, Тилу, Головного управління оперативного забезпечення Збройних Сил України, начальнику Військової служби правопорядку у Збройних Силах України – начальнику Головного управління військової служби правопорядку Збройних Сил України, керівникам структурних підрозділів Генерального штабу Збройних Сил України

З метою забезпечення актуального інформування резервістів та військовозобов'язаних, які залучені на навчальні збори, надсилається для керівництва у роботі інформаційно-довідковий матеріал щодо окремих питань проходження служби у військовому резерві у Збройних Силах України, зокрема щодо фінансових розрахунків з резервістами та військовозобов'язаними за участь у навчальних зборах.

Додаток. 1. Інформаційно-довідковий матеріал щодо окремих питань проходження служби у військовому резерві у Збройних Силах України, на 7 арк., нетаємно.
2. Грошові виплати, які передбачені резервістам та військовозобов'язаним Збройних Сил України за участь у навчальних зборах, на 3 арк., нетаємно.

Начальник Головного управління персоналу – заступник
начальника Генерального штабу
Збройних Сил України
генерал-лейтенант

А.М.АРТЕМЕНКО

Згідно з оригіналом

Додаток 1

ІНФОРМАЦІЙНО-ДОВІДКОВИЙ

матеріал щодо окремих питань проходження служби у військовому резерві у
Збройних Силах України

1. На сьогодні, до військового оперативного резерву в Збройних Силах України вже зараховано близько 200 тис. резервістів.

2. Існуюча система соціальних пільг та гарантій резервістам (як за контрактом, так і оперативного резерву).

Так, резервісту за 30 днів підготовки в рік виплачується:

грошова виплата із розрахунку до двох мінімальних прожиткових мінімумів на місяць (від 2 600 до 3 500 грн.) (виплата цих коштів резервістам здійснюється у військовій частині одразу по закінченню зборів);

Довідково. Загальна сума грошових виплат непрацюючому резервісту рядового складу за місяць підготовки у 2015 році складала близько 2 500 грн., внесені зміни дали змогу збільшити її більш ніж в 2 рази – до 5 200 грн.

для тимчасово не працюючих – мінімальний прожитковий мінімум на місяць (1 762 грн.);

добові (за кожен день зборів – від 360 до 900 грн. залежно від військового звання);

одноразове грошове заохочення у січні поточного року за підсумками року який минув (розмір якої залежить від військового звання – від 1 600 до 3 100 грн.);

У загальному підсумку сума грошових виплат резервістам за місяць підготовки в рік складає від 5 194 (рядовим) та до 8 666 грн. (старшим офіцерам).

Резервісту (або його роботодавцю) компенсується:

вартість проїзду до місця зборів та у зворотному напрямку або ж його доставка здійснюється силами військового комісаріату;

роботодавцю працюючого резервіста – середньомісячна заробітна плата (за весь час виконання ним обов'язків служби у військовому резерві (за 1 місяць) – не менше ніж мінімальна заробітна платня (3 723 грн.);

Резервісту гарантується:

збереження місця роботи;

середньомісячний заробіток на місці роботи;

державне страхування на час зборів.

«	»	Вх. № 39466
11	12	2018
Вч А6103		

Резервіст забезпечується безкоштовно: харчуванням, проживанням, медичним обслуговуванням та військовою формою під час зборів.

Крім цього, резервіст має можливість: самостійно визначати тривалість проходження військової служби та укладати контракт на проходження військової служби на терміни від півроку і більше (до 3-5 років), з його подальшим продовженням на обраний термін при збереженні всіх соціальних пільг, які передбачені для мобілізованих (збереження місця роботи, посади, середнього заробітку, виплати пенсії тощо);

укласти контракт на проходження служби у військовому резерві (зокрема і в особливий період) за спрощеним порядком у військовій частині, військовому комісаріаті;

Довідково. Методичними рекомендаціями ГШ ЗСУ визначено порядок дій командирів та військових комісарів щодо стонування резервістів до укладання контракту на проходження служби у військовому резерві та їх підписання безпосередньо в ході зборів за спрощеною процедурою, без збору чисельних додаткових довідок. Основним мотивуючим стимулом у цьому процесі є те, що при мобілізації резервіст буде призваний виключно в ту бригаду, з якою укладений контракт; резервісти за контрактом мають переважне право просуватися по службі, отримувати чергові військові звання.

підвищувати кваліфікацію, отримувати нову військово-облікову спеціальність, набувати досвід на командних посадах;

звільнитись від призову на строкову військову службу після виконання обов'язків служби у військовому резерві протягом двох контрактів (до 27 років).

Але всі ці гарантії та пільги однакові як для резервістів за контрактом, так і оперативного резерву. Тому більшість резервістів на пропозиції щодо укладання контрактів, з дивуванням відповідають: "А навіщо це мені, я і так резервіст?!"

В роботі щодо укладання ними контрактів на проходження служби в резерві, на сьогодні, ми можемо використовувати лише наступні переваги:

призов за мобілізацією (або на збори) тільки до тієї частини, з якою укладений контракт;

першочергове просування по службі;

отримання чергових військових звань в резерві.

2.1. Перспективна система соціальних пільг та гарантій резервістам

В Головному управлінні персоналу, спільно з Управлінням правового забезпечення Генерального штабу Збройних Сил України, продовжується

робота щодо пошуку інших дієвих стимулів для забезпечення поступового переходу до проходження служби у військовому резерві саме за контрактом.

Так, хочу вас поінформувати, що з метою забезпечення планомірного переходу від обов'язкової служби в резерві до добровільного порядку її проходження, Генеральним штабом спільно з представниками Ради резервістів Збройних Сил та фахівцями з юридичних питань волонтерського об'єднання "Юридична сотня" опрацьовано проект Закону України (р.н. 9307 від 20.11.2018), в якому підвищуються мотиваційні чинники для укладання резервістами контрактів на проходження служби у військовому резерві та пільги для їх роботодавців. На цей час законопроект направлено для опрацювання до Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки та оборони.

Довідково. Запропоновані наступні зміни до чинного законодавства:

створення сприятливих умов щодо проходження служби резервістами, як в добровільному порядку – за контрактом, так і в обов'язковому порядку (для всіх військовослужбовців – після їх звільнення з військової служби): в особливий період – до його завершення але не менше ніж на 5 років (або до досягнення граничного віку перебування у військовому резерві), в мирний час – строком на 5 років (або до досягнення граничного віку перебування у військовому резерві);

вдосконалення системи соціальних пільг і гарантій резервістам за контрактом для забезпечення переходу від обов'язкової служби в оперативному резерві до добровільної служби у військовому резерві за контрактом, а саме:

перехід на виплату грошового забезпечення резервістам як військовослужбовцям (за дні виконання ними обов'язків служби);

виплати резервістам одноразової грошової допомоги при укладанні ними контракту на проходження служби в резерві;

надання безплатної медичної допомоги у військово-медичних закладах резервістам за контрактом як під час проходження служби, так і після 25 років служби у військовому резерві;

зачування часу служби у військовому резерві до військової пенсії із розрахунку три роки служби у військовому резерві за один рік служби;

дострокового (на п'ять років) набуття права на пенсію за 25 років служби в резерві;

забезпечення гарантованого першочергового працевлаштування для резервістів за контрактом;

надання додаткових днів до щорічної відпустки за час проходження служби в резерві – до 10 днів;

забезпечення переваг резервістам за контрактом при вступі на державну службу;

надання позачергово місця дітям резервістів у дитячих закладах за місцем проживання;

звільнення фізичних осіб підприємств, які проходять службу у військовому резерві за контрактом, від сплати за себе єдиного внеску;

встановлення для підприємств, установ і організацій, де працюють особи, які перебувають на службі у військовому резерві за контрактом, розміру єдиного внеску (8,41 відсотка від бази нарахування єдиного внеску для працюючих осіб з інвалідністю);

підсилення адміністративної та кримінальної відповідальності резервістів за ухилення від призову як під час мобілізації, так і на навчальні збори;

встановлення обов'язку для резервістів самостійно з'являтися до військового комісаріату у разі оголошення мобілізації;
впорядкування питань організації та ведення військового обліку резервістів;
чітке визначення терміну закінчення особливого періоду.

3. Хто може бути звільнений від проходження навчальних зборів?

Указ Президента України "Про Положення про проходження громадянами України служби у військовому резерві Збройних Сил України"

35. Резервіст може бути звільнений від виконання обов'язків служби у військовому резерві у зв'язку з:

смертю близького родича (батьки, дружина, чоловік, дитина, рідний брат, сестра, дід, баба) або близького родича дружини (чоловіка), яка сталася пізніше ніж за сім діб до дати початку зборів;

хворобою або необхідністю догляду за хворою дружиною (чоловіком), дитиною чи батьками своїми або дружини (чоловіка), які проживають разом із резервістом, у разі неможливості догляду за хворим іншим близьким родичем;

перебуванням під слідством, а також застосуванням до резервіста адміністративного або кримінального покарання, яке унеможливило його прибуття;

потраплянням під вплив надзвичайної ситуації, яка виникла під час виклику на збори і стала перешкодою своєчасному прибуттю;

складанням державних іспитів у вищих навчальних закладах;

іншими обставинами - за рішенням командира (начальника) військової частини (установи).

Звільнення резервіста від виконання обов'язків служби у військовому резерві здійснюється командиром (начальником) військової частини (установи) на підставі рапорту резервіста або заяви члена його сім'ї, до яких додаються відповідні документи.

4. Відмінність резервістів від військовозобов'язаних

Згідно діючого законодавства проходження служби у військовому резерві є видом виконання військового обов'язку наряду з виконання військового обов'язку в запасі (стаття 1 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу"). Основні відмінності резервістів від військовозобов'язаних полягають в регулярному залученні резервістів на навчальні збори в складі військової частини (зараз це складає один раз на два

роки) та суттєво збільшені грошові пільги та переваги резервістів у порівнянні з військовозобов'язаними.

Порядок проходження служби у військовому резерві визначено статтею 29 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" та Указом Президента України від 29 жовтня 2012 року № 618/2012 "Про Положення про проходження громадянами України служби у військовому резерві Збройних Сил України" і полягає в проходженні резервістами навчальних зборів відповідно до Плану, який розробляється Генеральним штабом Збройних Сил України на поточний рік.

Згідно діючого законодавства існують дві категорії резервістів:

які уклали контракт на проходження служби у військовому резерві в добровільному порядку;

та які в обов'язковому порядку зараховані до оперативного резерву першої черги Збройних Сил України (стаття 26-2 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу") з числа осіб, звільнених з військової служби (з військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, з військової служби за контрактом, зі строкової військової служби) та тих, які за станом здоров'я і морально-психологічними характеристиками відповідають вимогам проходження служби у військовому резерві.

На навчальні збори резервісти можуть бути залучені терміном до 90 діб на рік.

В той же час, резервісти не є військовослужбовцями та не мають права залучатися до виконання бойових завдань в складі Збройних Сил України без призову їх на військову службу та набуття статусу військовослужбовців (стаття 5 Закону України "Про Збройні Сили України").

Призов резервістів на військову службу здійснюється під час мобілізації (стаття 39 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу").

У разі загострення обстановки або відкритої агресії буде видано Указ Президента України про часткову (загальну) мобілізацію. Ніяких особливостей у проходженні служби у військовому резерві, призову під час мобілізації з введенням правового режиму воєнного стану діючим законодавством не передбачено.

Довідково. Стаття 26-1 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу": Служба у військовому резерві запроваджується з метою планової підготовки резервістів для комплектування Збройних Сил України та інших військових формувань особовим складом у мирний та воєнний час шляхом набуття та підтримання на належному рівні вмінь і навичок за військово-обліковою спеціальністю.

5. Відповідальність резервістів за ухилення від виконання військового обов'язку

КРИМІНАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

Стаття 336. Ухилення від призову за мобілізацією

Ухилення від призову за мобілізацією – карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років.

Стаття 337. Ухилення від військового обліку або спеціальних зборів

2. Ухилення військовозобов'язаного від **навчальних** (чи перевірних) або спеціальних зборів – карається штрафом до сімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арештом на строк до шести місяців.

АДМІНІСТРАТИВНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

Стаття 210. Порушення військовозобов'язаними чи призовниками законодавства про військовий обов'язок і військову службу

Порушення військовозобов'язаними чи призовниками правил військового обліку, неявка їх на виклик до військового комісаріату без поважних причин або несвочасне подання в обліковий орган, де вони перебувають на військовому обліку, відомостей про зміну місця проживання, освіти, місця роботи, посади, а також порушення порядку проходження **навчальних зборів** (занять) у **навчальних закладах Товариства сприяння обороні України** та професійно-технічних навчальних закладах – тягнуть за собою накладення штрафу від п'яти до семи неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Повторне протягом року вчинення порушення, передбаченого частиною першою цієї статті або частиною першою статті 211 цього Кодексу, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, – тягне за собою накладення штрафу від десяти до п'ятнадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 210-1. Порушення законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію

Порушення законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію – тягне за собою накладення штрафу на громадян від десяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб – від тридцяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Довідково. Один неоподаткований мінімум складає 17 гривень.

Повторне протягом року вчинення порушення, передбаченого частиною першою цієї статті, за яке особу вже було піддано адміністративному стягненню, – тягне за собою накладення штрафу на громадян від тридцяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб – від ста

до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 211-1. Неявка на виклик у військовий комісаріат

Неявка громадян на виклик у військовий комісаріат без поважних причин для приписки до призовної дільниці – тягне за собою накладення штрафу до одного неоподаткованого мінімуму доходів громадян.

6. Зміни у порядку підготовки резервістів

З метою покращення умов проходження зборів, вже з 2018 року розпочато перехід від кількісних до якісних показників підготовки резервістів.

Резервісти залучаються на навчальні збори у складі бойових бригад, як правило, один раз на два роки. Тривалість зборів у бригадах скорочено до 15 діб, у складі навчальних центрів – до 30 діб.

Командувачам надано право самостійно визначати обсяги підготовки резервістів, які необхідні для забезпечення бойового злагодження бригад, для якісної підготовки яких вистачає інструкторів, техніки тощо що дозволило суттєво підвищити якість та інтенсивність підготовки резервістів на навчальних зборах.

Начальник мобілізаційного управління Головного управління персоналу Генерального штабу Збройних Сил України
полковник

В.КУЗЬМІНСЬКИЙ

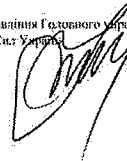
Грошові виплати які передані резервістам та військовозобов'язаним Збройних Сил України за участь у навчальних зборах

30 днівні збори									
Склад резервістів та військовозобов'язаних (зазначити військовий зв'язок)	Коефіцієнт від мінімального прожиткового мінімуму на місяць для пенсіонерів осіб (пн 01.01.2018 - 1762 грн.)	Грошова виплата резервістам, грн.	Добові резервістам та військовозобов'язаним (60 грн.) за 30 днів (за місяць або за день, грн.)	Одноразове грошове заохочення резервістам та військовозобов'язаним (за участь у навчальних зборах), грн.	Всього	ЗАГАЛЬНА СУМА ВИПЛАТ РЕЗЕРВІСТАМ та військовозобов'язаним за умови проходження 30-денних навчальних зборів		Грошове забезпечення безробітним резервістам та військовозобов'язаним (за місяць або за день, грн.)	Середня заробітна плата на підприємстві працівників резервістам та військовозобов'язаним (випускників за місяць роботи) (за місяць або за день, грн.)
						безробітним	працюючим		
Війтовий офіцерський	2	3524	900	3100	7524	7651	9229	1762	3723
Старший офіцерський	1,9	3348	720	2800	6868	7087	8666		
Мідельний офіцерський	1,8	3172	630	2500	6302	6414	8193		
Прапорщиків, старші прапорщиків, мічманів, старші мічманів	1,7	2995	630	2200	5825	6231	7809	ЗАГАЛЬНА СУМА НАРАХУВАНЬ	
Молодші сержантські, сержантські, старші сержантські, старшини, старшини 2 статті, старшини 1 статті, головні старшини, головні корабельні старшини	1,6	2819	540	1900	5259	5757	7336	за рік, за день від військового зв'язку, за умови проходження 30-денних навчальних зборів	
								резервістам та військовозобов'язаним:	
								безробітним:	працюючим:
								6365	8326
БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ВИПЛАТИ ПІСЛЯ УТРИМАНЬ:									
безробітним:	працюючим:	безробітним:	працюючим:						
8194	6773	1778	3357						
Резервний склад	1,5	2643	360	1600	4603	5194	6773	2318	3897

20 днівні збори									
Склад резервістів та військовозобов'язаних (зазначити військовий зв'язок)	Коефіцієнт від мінімального прожиткового мінімуму на місяць для пенсіонерів осіб (пн 01.01.2018 - 1762 грн.)	Грошова виплата резервістам, грн.	Добові резервістам та військовозобов'язаним (60 грн.) за 20 днів (за місяць або за день, грн.)	Одноразове грошове заохочення резервістам та військовозобов'язаним (за участь у навчальних зборах), грн.	Всього	ЗАГАЛЬНА СУМА ВИПЛАТ РЕЗЕРВІСТАМ та військовозобов'язаним за умови проходження 20-денних навчальних зборів		Грошове забезпечення безробітним резервістам та військовозобов'язаним (за місяць або за день, грн.)	Середня заробітна плата на підприємстві працівників резервістам та військовозобов'язаним (випускників за місяць роботи) (за місяць або за день, грн.)
						безробітним	працюючим		
Війтовий офіцерський	2	3349	660	3100	6449	5932	6985	1175	2482
Старший офіцерський	1,9	2232	480	2800	5512	5476	6529		
Мідельний офіцерський	1,8	2114	420	2500	5034	5080	6133		
Прапорщиків, старші прапорщиків, мічманів, старші мічманів	1,7	1997	420	2200	4617	4744	5797	ЗАГАЛЬНА СУМА НАРАХУВАНЬ	
Молодші сержантські, сержантські, старші сержантські, старшини, старшини 2 статті, старшини 1 статті, головні старшини, головні корабельні старшини	1,6	1879	360	1900	4139	4348	5400	за рік, за день від військового зв'язку, за умови проходження 20-денних навчальних зборів	
								резервістам та військовозобов'язаним:	
								безробітним:	працюючим:
								4277	6084
БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ВИПЛАТИ ПІСЛЯ УТРИМАНЬ:									
безробітним:	працюючим:	безробітним:	працюючим:						
3892	4943	1186	2338						
Резервний склад	1,5	1762	240	1000	3602	3892	4943	1546	2598

15 днів збори

Склад резервістів та військовозобов'язаних (зазначити військове звання)	Коефіцієнт військовозобов'язаних громадянського зв'язку по місяцю для правої частини осіб (на 01.01.2018 - 1762 грн)	Грошова виплата резервістам, грн	Добові резервістам та зобов'язаним (60 грн.) за 15 днів (на 20.01.2018 - 180 грн.)	Одноразове грошове надбавлення резервістам (за період з 1999 по 2009 рік) за кожний рік заповнення запасних рядів за періодом з 2000 по 2009 рік (за період з 2000 по 2009 рік) - грн. 1	Всього	ЗАГАЛЬНА СУМА ВИПЛАТ РЕЗЕРВІСТАМ за рік, залежно від військового звання, за умови продовження 15-денних навчальних зборів		Тришляхове забезпечення безробітними резервістам та військовозобов'язаним (на 2018 рік) - грн.	Середня зарплата платця на підприємстві працівником резервістам та військовозобов'язаним (на 2018 рік) - грн.	
						безробітним	працюючим			
Висший офіцерський	2	1762	450	3100	5312	5073	5862	881	1862	
Старший офіцерський	1,9	1674	360	2800	4834	4671	5460			
Молодший офіцерський	1,8	1586	315	2500	4401	4313	5103			
Прапорщик, старші прапорщик, молодші, старші мічманки	1,7	1498	315	2200	4013	4001	4790	ЗАГАЛЬНА СУМА НАРАХУВАНЬ за рік, залежно від військового звання, за умови продовження 15-денних навчальних зборів		
Молодші сержант, сержант, старші сержант, старшина 2 статті, старшина 1 статті, бійовий сержант, молодші корабельні старшини	1,6	1410	270	1900	3580	резервістам:		військовозобов'язаним:		
						безробітним:	3983	4963	1061	2042
						працюючим:	6193	7174	1331	2312
						БЕЗПОСЕРЕДНЬО ВИПЛАТИ ПІСЛЯ УТРАЧАНИХ				
безробітним:	3241	4049	850	1679	8073	5862	1159	1949		
Резервний офіцер	1,5	1322	180	1600	3102	3241	4030			

Начальник мобілізаційного управління Головного управління персоналу
Генерального штабу Збройних Сил України
ПОЛКОВНИК В КУЗЬМИНСЬКИЙ